

KLANAC U VELÈBITU

Mirjana Trošelj piše: „Molim Vas možete li istražiti zašto prirodoslovci (struka) mijenjaju (amerikaniziraju) izvorni klanac Velike i male Paklenice u kanjon? (...) Ne vidim nikakvog opravdanja da izvorni paklenički klanac (Klanac) postane

kanjon u znanstvenoj i stručnoj literaturi o Nacionalnom parku. I drugo pitanje: Zašto ta ista struka (prirodoslovci itd.) ne nauči naglašavati izvorno Velèbit, javna glasila također.“

Problem je izrečen jasno, dobro i odlučno, moglo bi se samo dodati da bi se američki kanjoni u općoj uporabi mogli nazivati klancima.

Stjepan Babić

U SPOMEN

ŽARKO MULJAČIĆ

(Split, 2. listopada 1922. –
Zagreb, 7. kolovoza 2009.)

Početak kolovoza ove godine napustio nas je veliki hrvatski jezikoslovac Žarko Muljačić, nedugo nakon odlaska svojega kolege Dalibora Brozovića s kojim je zajedno, nakon osnutka zadarskoga Filozofskoga fakulteta (1956.), osmislio i organizirao nastavu jezikoslovnih predmeta i dao ton plodotvornomu lingvističkom istraživanju na toj mladoj sveučilišnoj ustanovi.

U Zadru je predavao talijansku i romanšku lingvistiku, a u znanstvenom istraživanju držao se načela da ponajprije treba dobro poznavati činjenice u njihovu širokom kontekstu, a zatim te činjenice proučavati prema eksplicitno razrađenoj i strogoj znanstvenoj metodologiji. Tako se ubrzo potvrdio kao talijanist i romanist koji suvereno vlada svim relevantnim činjenicama i kao jezikoslovac istraživač koji je neprestano vodio računa o čistoći metodologije istraživanja i pomicao granice teoretskih spoznaja. U duhu tradicije svojih učitelja Petra Skoka i Mirka Deanovića, držao je da hrvatski romanist

ponajprije treba proučavati one probleme romanistike koji se izravno tiču hrvatskih prostora i hrvatske jezične i kulturne povijesti. Od samoga početka svojega znanstvenoga rada – u mnogobrojnim knjigama te u nebrojenim studijama i člancima u domaćim i inozemnim časopisima i drugim publikacijama – profesor Muljačić nametnuo se kao jedan od najboljih poznavatelja dalmatskoga jezika, kao vrstan talijanist te izvrstan poznavatelj svih bitnih pitanja koja se odnose na hrvatsko-romanske (osobito hrvatsko-talijanske) jezične i kulturne veze, kao romanist koji je neprestano u romanističkim radovima otvarao nove mogućnosti u metodologiji jezikoslovnih istraživanja. Nezamislivo je danas proučavanje romanskih jezika, posebice dalmatskoga i talijanskoga, njihove fonologije i leksika, proučavanje klasifikacije genetski srodnih jezika, standardologije itd. bez solidnog uvida u mnogobrojne radove profesora Muljačića.

Rodio se 2. listopada 1922. u Splitu, a studij romanistike završio je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje su mu učitelji bili Petar Skok i Mirko Deanović. Nakon kratkotrajnog rada u Puli, Splitu i Dubrovniku (prvih godina nakon diplome), njegov znan-

stveni put u jezikoslovlju i romanistici započeo je 1950-ih na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (na Odsjeku za talijanski jezik i književnost), gdje je 1955. doktorirao. No već 1956. prešao je u Zadar gdje je na novoo osnovanom Filozofskom fakultetu utemeljio i organizirao studij talijanskoga jezika i književnosti. U to su doba zadarske književnice oskudijevale u jezikoslovnoj literaturi pa se profesor Muljačić, zajedno s nekoliko drugih mladih jezikoslovaca (D. Brozović, M. Kravar), odlučno okrenuo modernim metodologijama istraživanja jezika, posebice strukturalizmu te uskoro i sociolingvistici. Pored mnogobrojnih studija o romanskim jezičnim ostatcima na našim prostorima, tih je godina priredio i objavio svoju znamenitu Opću i talijansku fonologiju (Zagreb, 1964.;²1972.), koja je prevedena na nekoliko jezika, a do danas se održala kao najsveobuhvatniji priručnik opće i talijanske fonologije i obvezan priručnik na mnogim europskim sveučilištima. Ne samo što je ta knjiga bila prvo opsežnije i sustavno djelo o fonologiji (dobrim dijelom i o općoj lingvistici strukturalističkoga usmjerenja) na hrvatskom jeziku, nego se ona bavila sustavnim istraživanjima svih bitnih pitanja hrvatske fonologije, pa se

na nju pozivaju svi istraživači do danas koji se hrvatskom fonologijom bave.

U zadarskom razdoblju profesor Muljačić razradio je svoju slavnu „dinamičku klasifikaciju“ romanskih jezika ('distance' među jezicima objektivno se mjere i izražavaju brojevno), koja je izvanredno dobro prihvaćena u romanistici, ali i u drugim lingvistikama. Ta su ga istraživanja već tada usmjerila prema sociolingvistici i standardologiji (Muljačićev „relativistički pristup“) kojima se intenzivno bavio u svojem berlinskom razdoblju (od početka 1970-ih do umirovljenja 1988. bio je profesor romanistike i talijanistike na Freie Universität u Berlinu). Kao istaknuti znanstvenik, 1977. postao je dopisni član HAZU (tada JAZU), od 1989. član je Accademia della Crusca te od 1996. Accademia dei Lincei.

Profesor Muljačić nedvojbeno je jedan od najvećih europskih romanista druge polovice XX. stoljeća i istodobno jedan od najplodnijih hrvatskih jezikoslovaca i filologa uopće. Radovi mu se temelje na pouzdanosti i temeljitoj dokumentiranosti te na stalnoj kritičkoj otvorenosti prema novim metodama u jezikoslovlju.

August Kovačec

MARIJAN BREZINŠČAK

(24. srpnja 1926. – 29. rujna 2009.)

Marijan Brezinščak (Tavija pokraj Bosanske Kostajnice, 24. srpnja 1926. – Zagreb, 29. rujna 2009.), diplomirani inženjer elektrotehnike, bio je ugledni hrvatski stručnjak za mjeriteljstvo. Diplomirao je 1954. na Elektrotehničkom odjelu Tehničkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a do umirovljenja 1986. bio je za-

poslen u nekoliko zagrebačkih elektrotehničkih instituta i poduzeća (Institut za elektroprivredu, Elektrotehnički institut tvornice „Rade Končar“, Tvornica električnih kabela ELKA, Kemijsko-tehnološki zavod i dr.), rađeći u području mjerne opreme te protukorozijske zaštite.

Uz osnovno zanimanje desetljećima je bio vrlo aktivan u području teorijskoga i primijenjenoga mjeriteljstva, razvijanjem i promicanjem normirnoga i zakonskoga mjeriteljstva, uz to se osobito zalažući za